

7. Kremmel B. Exploring the Role of Phraseological Knowledge in Foreign Language Reading. *Applied Linguistics*. 2017. Vol. 38, № 6. P. 848–870.

8. Lems K. Figurative Language: Are English Language Learners Falling Through the Cracks? *Faculty Publications*. 2018. № 89. URL: https://digitalcommons.nl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1089&context=faculty_publications.

9. Pavlina S. Separated by a Common Language: on the Usage of Idioms in British and American Electoral Discourse. *Humanities & Social Sciences*. 2017. № 10. P. 1563–1572.

Ковальчук К. А.,

студентка 5 курсу, 201 групи

Національного авіаційного університету

Науковий керівник: Струк І. В.,

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри англійської філології і перекладу

Національного авіаційного університету

ТРУДНОЩІ ВІДТВОРЕННЯ МЕДИЧНИХ АБРЕВІАТУР ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Медичний переклад є одним із найбільш затребуваних та найскладніших видів перекладу. Медична англійська мова має важливий науково-технічний стиль та є однією з найдавніших в перекладознавчій науці. Серед вагомих робіт варто виокремити розвідки таких науковців: С.С. Барбашев (переклад акронімів з англійської мови), В.П. Сімонок (адаптація іншомовних елементів у системі української мови), В.В. Сдобніков (стратегії відтворення абревіатур), С.І. Балишин (скорочення в медичному дискурсі) тощо [2; 4]. Однак, не зважаючи на вже отримані науково-практичні результати, у колі актуальних питань лінгвістичного перекладознавства, залишаються «білі плями», які перешкоджають адекватному відтворенню медичної термінології засобами цільової мови [1]. Таким варто вважати переклад, «що не має істотних недоліків/ помилок. Практичне уявлення перекладача про якість перекладу значною мірою формується саме через розуміння помилок у перекладі» [5, с. 67]. Звідси, головною метою цієї розвідки

залишається аналіз головних труднощів відтворення медичної термінології.

У ході дослідження було виявлено, що абрєвіатури висвітлюючи фрагменти професійної медичної концептосфери у медичному тексті виконують різноманітні функції: номінативну, функцію стилістичного маркування, функцію заміщення розгорнутого знака універбом, функцію отімізації тексту. Здебільшого медична абрєвіатура проходить певну адаптацію до норм цільової мови, а відтак виникають такі характеристики: (1) Графічне оформлення абрєвіатури. Один з варіантів такого оформлення характеризується тим, що ініціальні літери абрєвіатури, зазвичай, великі, замінюються малими. Подібна модель нагадує звичайне слово, до прикладу, *laser – light amplification by stimulated emission of radiation – посилення світла за допомогою стимульованого випромінювання, оптичний квантовий генератор.*

(2) Активна участь абрєвіатури в словотворчих процесах: *EDF (eosinophil differentiation factor – фактор розрізнення еозинофілів, різновиди лейкоцитів, білих кров'яних клітин), n – to EDF, v (букв. визначати даний фактор).* Функціонування абрєвіатури в складі складного слова також забезпечує її перехід в іншу частину мови: – *EDF– deficient, a (букв. без даного чинника) –EDF–deficiency, n (лефіцит даного чинника) – EDF–lacking. part (букв. позбавлений даного чинника).*

(3) Спрощення матеріальної форми абрєвіатури (пристосування до фонетичних особливостей мови). Наприклад, абрєвіатура *OCCEDCA (Organization for Coordination in the Control of Epidemic Diseases in Central Africa – Організація з координації боротьби з епідемічними хворобами в Центральній Африці)* має дуже громіздку структуру і незручне проголошення [ou si: si: i:di: si: ei]. Це послугувало причиною її заміни на більш короткий, милозвучний і простіший акронім – *OCEAC [‘ousi: k].*

Виходячи з функціоналу англійських медичних абрєвіатур варто підійти до труднощів, які зумовлюють складність у відтворенні абрєвіатур, серед них варто виділити такі: – рухливість та динамічність медичної термінології; – швидкі темпи зростання обсягу англійських медичних абрєвіатур, що не дає часу і можливості уніфікувати хоча б їх написання: іноді використовуються великі літери, іноді малі, виходить ще більша плутанина при аналізі; – відсутність словників медичних абрєвіатур, що,

відповідно, посилює проблему їх сприйняття і використання в медичному дискусі.

З огляду на той факт, що розуміння аббревіатур може представляти труднощі навіть для носія мови, переклад скорочень на іншу мову може стати серйозною проблемою. В сучасній англійській мові медичні аббревіатури з'являються надзвичайно швидко, тому, подекуди, навіть не фіксуються в словниках. Як результат, головна проблема перекладу медичних скорочень полягає в тому, що аббревіатури можуть мати різні значення, залежно від, до прикладу, захворювання. Саме тому, при перекладі медичних аббревіатур важливо враховувати їх особливості, як-от: (1) Різні значення одного і того ж скорочення. *A.D.A.* 1) *American Dental Association*; 2) *American Diabetic Association*; 3) *American Dietetic Association*. *CHD* 1) *congenital heart disease*; 2) *coronary heart disease*. *CT* 1) *computer tomography*; 2) *cerebral tumor*; 3) *coronary thrombosis*. Звичайно додатковою допомогою може бути контекст, але він навряд чи зможе допомогти перекладачеві, який не володіє спеціальними знаннями в галузі медицини. (2) Відмінність написання слів в британській та американській версіях англійської мови: *ORT* (*Oestrogen replacement therapy*), *ERT* (*Estrogen replacement therapy*); (3) Неправильне розуміння рукописних скорочень: *HTC250mg* (*hydrocortisone 250 mg*) можна зрозуміти як *HTCZ50mg* (*hydrocortisone 50 mg*).

Для зменшення ймовірності виникнення помилок при перекладі аббревіатур рекомендується використовувати стандартні аббревіатури. Однак реалізувати це на практиці досить важко, через різноманітність аббревіатур. З практичного досвіду добре відомо, що аббревіатури є одними з найскладніших для розуміння. Повне розуміння контрактних лексичних одиниць можливо лише з відмінними знаннями теми, якій присвячений конкретний текст, а також у випадку, коли читач заздалегідь знає значення скорочень, що використовуються в тексті. Ознайомлення з основними принципами формування скорочень значно полегшують розуміння та переклад скорочень. Використання словників скорочень та інших довідників, звичайно полегшать роботу перекладача, хоча ідентифікація значення за допомогою словників аббревіатур видається на перший погляд найбільш надійним та ефективним способом, він має серйозні обмеження. Оскільки аббревіатури є одними з найбільш мобільних елементів словника, словники аббревіатур «старіють» набагато швидше, ніж інші мовні словники.

Звідси, при роботі зі словником, слід пам'ятати: по-перше, перш ніж вдаватися до словника, слід заздалегідь задати контекст, у якій саме галузі знань аббревіатури; по-друге, для правильного перекладу повинен бути двомовний загальний та термінологічний словники.

Абревіатурний процес володіє певними закономірностями. Упорядкування аббревіації в сфері медицини можна досягнути за допомогою більш ретельного вивчення медичних аббревіатур, навчання медичних спеціалістів їх розумному використанню, а також за допомогою моделювання, яке закріплює найбільш зручні, короткі і великі кліше в медичному дискурсі [3]. Отож, можна висновувати, що медичні аббревіатури містять низку рис, які подекуди унеможливають їх адекватне відтворення у вторинному тексті, а відтак мають широкі перспективи для подальшого розвитку і взаємодії з їхніми аналогами в інших мовах.

Список використаних джерел:

1. Акуленко В.В. Питання інтернаціоналізації словникового складу мови. Харків: Видавництво Харківського університету, 1972. 216 с.
2. Балишин С.И. О сокращениях в подъязыке медицины (на материале английского языка). *Разновидности и жанры научной прозы*. 360 с.
3. Бирюкова Е. А. Функционирование аббревиатур в современной речи: дис. ... канд. филол. наук. М., 2001. 309 с.
4. Кукаріна А.Д. Структурно-дериваційні компонентни аббревіатур медичного дискурсу. *Проблеми зіставної семантики*. К. : Вид. центр КНЛУ, 2015. Вип. 12. С. 37-44.
5. Сітко А.В., Струк І.В. Перекладацька неточність у перекладі фахового контенту веб-сайтів // Гуманітарна освіта у технічних вищих навчальних закладах. № 37, Київ, 2018. С. 67-74.